

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ЗАХОДАМИ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Заходи аудиту як самостійні елементи процесу аудиту фінансової інформації, на нашу думку, можуть бути визначені як комплекс суджень, процедур й дій аудитора, що виконуються для забезпечення можливостей досягнення мети аудиту.

Взаємозв'язок між заходами аудиту фінансової інформації має місце внаслідок інтегрування його мети і завдань, що мають бути вирішені. Виходячи з цього, може бути ідентифікований рух ресурсів аудитора, спрямованих на реалізацію відповідних заходів як між окремими процесами, так і між їх елементами.

Саме, виходячи зі змісту і характеру такого руху ресурсів пропонується ідентифікувати та оцінювати взаємозв'язок між заходами аудиту.

На нашу думку, всі види зв'язків між заходами можуть бути класифіковані на прямі, які визначаються наявністю безпосереднього руху ресурсів між двома чи більшою кількістю процесів, та непрямі (або умовні), що передбачають наявність руху ресурсів лише за певних обставин.

Зокрема, прикладом прямого руху ресурсів, спрямованих на реалізацію окремих процесів, може бути визнана послідовність їх спрямування на оцінювання рівня суттєвості інформації, після чого – на ідентифікацію та оцінювання запланованого рівня аудиторського ризику. Натомість, умовний рух ресурсів аудитора можна спостерігати під час узагальнення результатів аудиту, а саме – визначення необхідності та напряму використання ресурсів аудиту буде залежати від ідентифікації причини виявлених відхилень у фінансовій інформації (ідентифікація ознак шахрайства вимагатиме від аудитора виконання додаткових заходів, що будуть формалізовані як в окремих елементах (судження, процедури), так і в цілих заходах.

Відповідно до викладеного, зв'язок між заходами аудиту також може бути визнаний як прямий або умовний.

Інший метод визначення руху ресурсів, спрямованих на реалізацію заходів аудиту, на нашу думку, ґрунтується на визначенні способу руху. Зокрема, способи руху ресурсів, спрямованих на реалізацію заходів аудиту фінансової інформації, можуть бути ідентифіковані як рух без трансформації ресурсів, і рух з трансформацією ресурсів.

Перший спосіб руху є характерним для випадків, коли аудитор використовує заздалегідь запланований обсяг ресурсів відповідно до попередньо визначеної структури. Для другого способу є характерним здійснення заміни ресурсів одного виду на інший або зміна їх структури. Це може бути пояснене можливістю використання різних видів аудиторських процедур з урахуванням якісних і кількісних характеристик очікуваних аудиторських доказів, а також – змістом наявних ресурсів аудитора.

При цьому, пропонуємо ідентифікувати функціональну та організаційну трансформацію ресурсів. Функціональна трансформація матиме місце у випадках прийняття рішення аудитором щодо зміни обсягу і структури ресурсів, виходячи з необхідності зміни підходів до отримання та оцінювання аудиторських доказів у межах суб'єкта аудиту. Натомість функціональна трансформація є характерною, коли аудитор приймає рішення використовувати у своїй роботі результати, отримані іншими аудиторами, системами внутрішнього аудиту чи внутрішнього контролю клієнта, залученими для виконання завдань експертами. В даному випадку, трансформація ресурсів відбувається через те, що аудитор може спрямувати замість всієї сукупності ресурсів лише один з їх видів (наприклад – фінансові для оплати роботи експерта), зекономивши власний часовий, матеріальні та трудові ресурси. Зважаючи на це, зв'язок між заходами може бути визнаний як звичайний або трансформаційний.

Ще однією ознакою зв'язку між заходами, на наше переконання, є спосіб його визнання. Такий підхід ґрунтується на застосуванні професійного судження аудитора, на підставі якого аудитор може припустити або аксіоматичну наявність зв'язку між аудиторськими процесами, або визнати необхідність доведення його наявності (теоретичний). При цьому, результати дослідження дають змогу стверджувати про наявність комбінованого підходу до ідентифікації зв'язків між заходами, що ґрунтуються на професійних суджень.

Узагальнення видів зв'язку між окремими процесами наведено на рис. 1.

Рис. 1. Види зв'язків між заходами аудиту фінансової інформації [розробка автора]

Використання запропонованої схеми у практичній діяльності, на наш погляд, сприятиме оптимізації заходів, що виконуються для вирішення завдань аудиту фінансової інформації.